

UDK 528.44:004.6:004.81:35.077.3:342.92
Stručni članak

Žalbe u postupku održavanja katastra

Nikola VUČIĆ, Miodrag ROIĆ – Zagreb¹

SAŽETAK. U ovome radu dan je pregled procesa i poslova koji se obavljaju u svakhidašnjem radu katastarskih ureda i Središnjeg ureda Državne geodetske uprave Republike Hrvatske po uložnim žalbama na prvostupanjska rješenja. Postupanja u katastarskim uredima uređena su propisima. Žalba je redoviti pravni lijek u upravnom postupku, a kako se u katastarskim uredima sve promjene o obliku, broju i površini katastarske čestice provode upravnim postupkom, svaka stranka u postupku ima pravo uložiti žalbu ako smatra da su njezina prava povrijeđena. Također se određene promjene o vlasnicima upisanim u posjedovne listove mogu provoditi upravnim postupkom pa stranke i u tim slučajevima imaju pravo žalbe. Opisani su poslovni procesi rada sa žalbama u okviru katastarskih postupanja te su ti procesi formalno modelirani objektivnim pristupom.

Cljučne riječi: katastar, žalbe, objektivno modeliranje, UML.

1. Uvod

Katastar je na česticama utemeljen zemljišni informacijski sustav koji sadrži zapise o interesima na zemljištu (npr. prava, obveze i ograničenja). U pravilu sadrži položaj zemljišnih čestica povezan s drugim zapisima koji opisuju prirodu interesa, vlasništvo ili upravljanje i, često, vrijednost čestice te poboljšanja na njoj. Može biti uspostavljen za porezne potrebe (vrednovanje i pravedno oporezivanje), pravne potrebe (kupoprodaja i zalog), kao podrška upravljanju korištenja zemljišta (prostorno planiranje i druge upravne svrhe), a omogućava održivi razvoj i zaštitu okoliša (FIG 1995). Većina zemalja razvila je zasebni katastarski sustav, no sve više se pojavljuje potreba prilagođavanja katastarskih sustava univerzalnom modelu podataka (van Oosterom i dr. 2006).

U većini su zemalja katastarski sustavi dosta različiti iako dijele mnoge zajedničke karakteristike jer se temelje na odnosima između ljudi i prava na zemljištu te su pod utjecajem suvremene informacijske i komunikacijske tehnologije. Dakle, za pokretanje usklađivanja projekata za smanjenje te raznolikosti potrebna je implementacija postojeće direktive i standarda. Dvije su opcije na nivou Europe – INSPIRE direktiva i model područja upravljanja zemljištem (engl. Land Admini-

¹ Nikola Vučić, dipl. ing. geod., Državna geodetska uprava, Gruška 20, HR-10000 Zagreb, Croatia, e-mail: nikola.vucic@dgu.hr,
prof. dr. sc. Miodrag Roić, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Kačićeva 26, HR-10000 Zagreb, Croatia, e-mail: mroić@geof.hr.

stration Domain Model – LADM), koji je proglašen međunarodnim ISO standardom – 19152 (Seifert 2012). Nemogućnost preslikavanja jedan na jedan entiteta iz prirode u informacijski sustav uzrokuje potrebu za modeliranjem podataka. Bio on statički ili dinamički, model podataka razvija se od konceptijske preko logičke prema implementacijskoj razini (Matijević 2006).

Svrha je konceptijskog modeliranja određivanje dijela stvarnosti važnog za određenu primjenu. Konceptijskim modeliranjem određuje se koje klase trebaju biti uključene u model, njihova svojstva i odnosi među njima. Konceptijski model je apstraktan i sastoji se od shematskih prikaza pojava i međuovisnosti. Služi za razmatranja i analize te treba biti jasan i razumljiv. Može se opisati govornim jezikom, ali je prikladniji prijelaz na logički model ako se opiše nekim formalnijim jezikom. U tu svrhu standard je postao opći jezik modeliranja (engl. Unified Modelling Language – UML). Taj se jezik koristi za izradu konceptijskih modela podataka pa tako i u katastru, za što pruža niz dijagrama (Roić 2012).

U Republici Hrvatskoj promjene u katastarskom operatu vezane uz oblik i broj katastarske čestice, odnosno površinu katastarske čestice, provode se u bazama podataka na temelju pravomoćnog rješenja donesenog u upravnom postupku, a strankama (sudionicima u postupku) i vlasnicima nekretnina rješenja se dostavljaju poštom ili im se osobno uručuju. Promjene o vlasnicima i ovlaštenicima na temelju rješenja općinskih sudova ili javnih bilježnika provode se, ovisno o slučaju, u nepravnom ili upravnom postupku, a obvezno se upisuju u popis promjena. Promjene o vlasnicima i ovlaštenicima po zahtjevu stranke provode se isključivo u upravnom postupku. U svakom upravnom postupku žalba je redoviti pravni lijek. Pravo na žalbu ujedno je i ustavna kategorija, jer je to pravo propisano Ustavom Republike Hrvatske.

Podatke sustava upravljanja zemljištem čine katastarski i zemljišnoknjižni podaci, a temelj sustava je građansko pravo. Katastarski su podaci, među ostalim, podaci o katastarskim česticama te zgradama i drugim građevinama. Sadržaj tog upisnika reguliran je Zakonom o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (Narodne novine 2007a). Pravno stanje u katastru upisanih nekretnina vodi se u zemljišnim knjigama. Zemljišnoknjižna prava i postupci za upis prava propisana su Zakonom o zemljišnim knjigama (Narodne novine 1996). Vođenje podataka tih upisnika u elektroničkom obliku omogućuje ujedinjavanje podataka u zajedničku bazu zemljišnih podataka uspostavom Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra. U postupku uspostave tog sustava bilo bi dobro riješiti usklađenost katastarskih čestica sa zemljišnoknjižnim podacima, te razliku između upisanog stanja i stvarnog stanja na terenu, koja je još uvijek relativno česta (Roić i dr. 2008).

U ovom su radu opisana i modelirana postupanja vezana uz žalbe i prigovore u katastru pomoću jezika opće namjene (UML). Također je opisana veza žalbenog dijela upravnog postupka koji se provodi u hrvatskom sustavu upravljanja zemljištem na model područja upravljanja zemljištem (engl. Land Administration Domain Model – LADM).

2. UML

Unified Modelling Language (UML) je standardizirani jezik opće namjene za modeliranje u području softverskog inženjerstva, a osobito u objektno-orijentiranom pristupu izradi softvera. Objektno-orijentirani pristup pogodan je za analizu sin-

taktičkih prostornih modela podataka (Molenaar 1998). UML uključuje skup različitih tehnika za grafički prikaz i notaciju u svrhu stvaranja apstraktnog modela sustava u razvoju. Nastao je spajanjem dviju prethodnih metoda (OMT – Object-Modelling Technique i Booch metoda) za modeliranje i dizajniranje sustava, pri čemu su definirana četiri osnovna cilja UML-a:

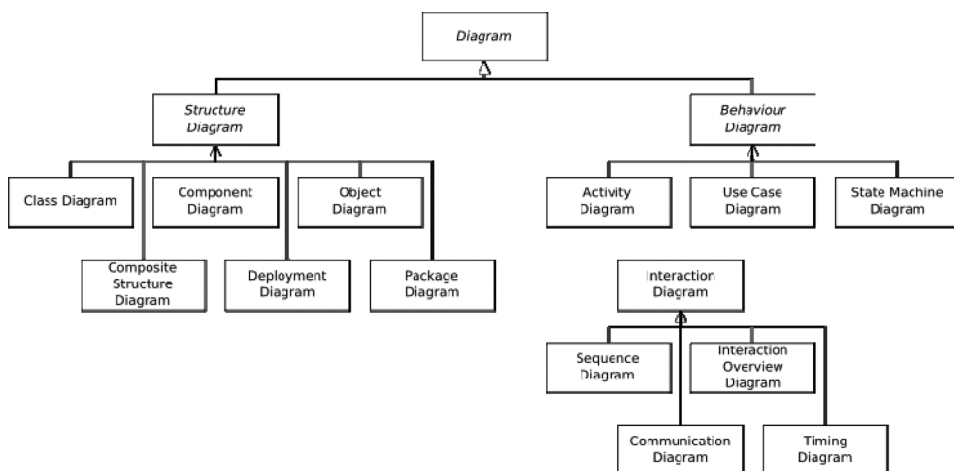
- modeliranje sustava na objektno-orijentiranim principima
- eksplicitno spajanje konceptualnih i izvršnih tvorevina
- postavljanje problematike mjerila u kompleksnim, kritičnim sustavima
- stvaranje jezika za modeliranje koji će moći koristiti i ljudi i strojevi.

2.1. Arhitektura UML jezika

UML se temelji na četveroslojnoj arhitekturi metamodeliranja. Sloj M3 predstavlja meta-metamodel kojim se određuju pravila i jezik za opis metamodela, a definiran je na višoj razini apstrakcije što pruža mogućnost stvaranja različitih modela zasnovanih na istim temeljnim načelima. Metamodel (sloj M2) predstavlja instanciju meta-metamodela i definira pravila za opis modela (sloj M1). Model je instancija metamodela koja opisuje domenu informacije, a instanciranjem modela dobivaju se stvarni korisnički objekti koji definiraju konkretnu domenu informacije i predstavljaju najniži sloj višerazinske arhitekture (sloj M0).

2.2. UML dijagrami

UML verzija 2.0 sadrži 13 vrsta dijagrama (slika 1), uz osnovnu podjelu na dijagrame stanja (engl. Structure Diagram) i dijagrame ponašanja (engl. Behaviour Diagram), koji modelirani sustav prikazuju iz različitih gledišta i time pružaju potpuniju sliku o konačnom proizvodu.

Slika 1. Vrste UML dijagrama.

Svrha je dijagrama omogućiti prikazivanje višestrukih pogleda na sustav. Taj skup višestrukih pogleda naziva se model (Schmuller 2004). Modeliranje nekog sustava je interdisciplinarni projekt pa se različitim dijagramima pojednostavnjuje komunikacija između sudionika koji imaju različite poglede na sustav. Na taj se način, među ostalim, izbjegavaju nerazumijevanja koja dovode do propusta i pogrešaka u modelu.

2.3. Prednosti i mane UML-a

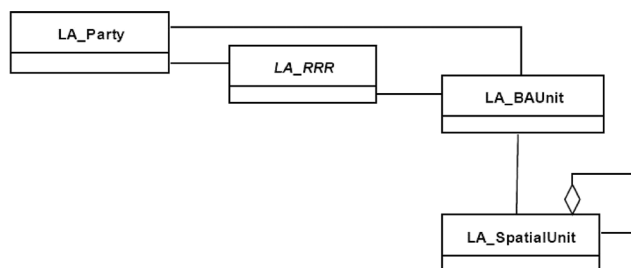
UML jezik kao univerzalni grafički jezik za vizualizaciju, specificiranje, konstrukciju i dokumentiranje objektno-orijentiranih programskih rješenja ima niz dobrih strana zahvaljujući kojima se proces izgradnje kompleksnih sustava dosta pojednostavnjuje. UML je neovisan o programskom jeziku i razvojnom procesu te olakšava komunikaciju sudionika u svim fazama razvoja. Osim toga, posjeduje različite mehanizme za proširenje i specijalizaciju, a uz njega se i lakše shvaćaju koncepti objektno-orijentiranog pristupa u razvoju softvera i sustava. Zahvaljujući tome, UML se nametnuo kao standard i jedan od glavnih i najkorisnijih alata u području modeliranja i razvoja različitih programskih sustava.

UML nije formalni jezik, što mu je zapravo osnovna mana jer nije dovoljno precizan da bi omogućio nedvosmislen prikaz nekog sustava. UML je vrlo koristan, ali ima i nedostataka. Godine 1997. osnovana je radna grupa naziva pUML (The Precise UML – Precizni UML), koja s mnogim znanstvenicima i ostalim zainteresiranim osobama intenzivno surađuje na formalizaciji UML-a (Börger i dr. 2004).

3. Model područja upravljanja zemljištem

Katastri su u mnogim zemljama priznati kao temeljna sastavnica sustava upravljanja zemljištem, ali su danas pred mnogobrojnim izazovima u rasponu od brzih tehnoloških promjena pa sve do stalnih promjena korisničkih zahtjeva (Shimi Mutambo 2003).

Model područja upravljanja zemljištem (Land Administration Domain Model – LADM) konceptualna je shema upravljanja zemljištem. Pojam upravljanje zemljištem (Land Administration) vrlo je širok pa se za potrebe LADM-a definira kao proces utvrđivanja, upisa i diseminacije informacija o odnosima između ljudi i zemljišta (ISO 2012). U Republici Hrvatskoj se ti procesi uglavnom odvijaju u okviru katastra i zemljišne knjige. LADM se temelji na tri osnovne klase (slika 2).

Slika 2. Osnovne klase LADM modela (Izvor: ISO 2012).

Jedna su osobe (Party), druga se odnosi na prava, ograničenja i obveze (Rights, Restrictions, Responsibilities – RRR), dok su treća objekti upisa – zemljišta odnosno nekretnine (Basic Administrative Unit). Njih uglavnom čine obilježja prostora (Spatial Unit).

Klasa stranke obuhvaća fizičke i pravne osobe. Osnovni objekt upisa je najvažnije obilježje zemljišta (npr. katastarska čestica ili druge prostorne jedinice). Interesi su pravo, obveza ili ograničenje. Prilikom razmatranja samoga koncepta LADM-a treba imati na umu da on mora pokrivati zajedničke aspekte upravljanja zemljištem cijeloga svijeta. Najnovija istraživanja LADM-a koriste za njegov daljnji razvoj klasifikacije interesa na zemljištu opisanih u novorazvijenom pravnom katastarskom modelu područja (engl. Legal Cadastral Domain Model – LCDM). LCDM se temelji na komparativnim međunarodnim pravnim istraživanjima, uključujući i studije slučaja iz Portugala, Njemačke, Nizozemske, Irske i Švedske (Paasch i dr. 2013).

4. Žalbe u postupku održavanja katastarskih operata

Upravni postupak je skup pravnih normi kojima se uređuje način djelovanja tijela državne uprave, drugih državnih tijela te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti kad ta tijela primjenom materijalno-pravnih propisa na konkretan društveni odnos donose upravne akte kojima rješavaju o pravima i obvezama pravnih subjekata (fizičkih i pravnih osoba te drugih stranaka u postupku). Na području upravne djelatnosti kodificirani upravni postupak ima značaj kakav imaju parnični i kazneni postupak u sudskom djelovanju te je prijeko potreban instrument za djelovanje uprave. U Republici Hrvatskoj, kao i u mnogim drugim zemljama, pravo na žalbu je ustavom zajamčena kategorija. Također je ustavom zajamčena kategorija pravo na podnošenje predstavki, pritužbi i prigovora tijelima javne vlasti te dobivanje odgovora na iste. Procesi postupanja s predstavkama, pritužbama i prigovorima nešto su drugačiji od postupanja sa žalbama, a propisani su Ustavom, Zakonom o općem upravnom postupku te uredbama o unutarnjem ustrojstvu tijela državne uprave. Žalba se može podnijeti na svaki upravni akt protiv kojeg je dopušteno izjaviti žalbu, a za one akte na koje žalba nije dopuštena stranke (fizičke i pravne osobe) dobivaju pravnu zaštitu podnošenjem tužbe Upravnom sudu.

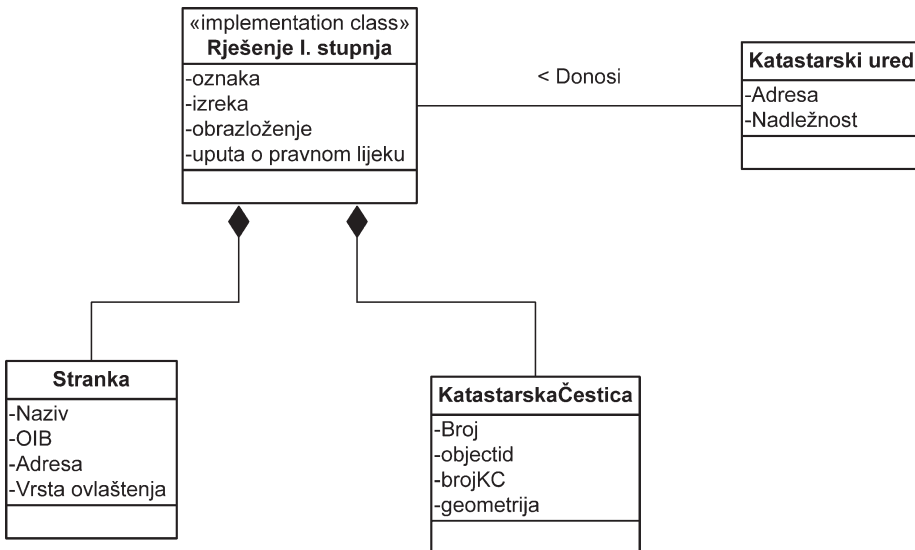
U katastarskom sustavu Republike Hrvatske žalbe se mogu podnijeti na upravna rješenja prvog stupnja vezana uz provedbu promjena u katastarskim operatima. Također se mogu podnijeti i žalbe na prvostupanjska rješenja o izlaganju na javni uvid katastarskih podataka prikupljenih katastarskom izmjerom. U katastarskom sustavu Republike Hrvatske prvostupanjska rješenja donose katastarski uredi, koji predstavljaju prvostupanjska tijela (ima 113 ureda za cijelu državu), dok drugostupanjska rješenja donosi Središnji ured Državne geodetske uprave (DGU), koji predstavlja drugostupanjsko tijelo. U Središnjem uredu Državne geodetske uprave rješavaju se u drugostupanjskom upravnom postupku žalbe na rješenja koja su donijeli područni uredi za katastar, njihovi odjeli i ispostave te Gradski ured za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba. Također se rješavaju u drugostupanjskom upravnom postupku i žalbe na rješenja o izlaganju na uvid podataka prikupljenih katastarskom izmjerom. U nastavku rada detaljnije će se obraditi rad sa žalbama u nadležnosti Državne geodetske uprave Republike Hrvatske.

4.1. Upis promjena, donošenje rješenja i izjavljivanje žalbe

Nositelji prava na nekretninama dužni su u roku od 30 dana prijaviti nadležnom katastarskom uredu svaku promjenu koja utječe na podatke upisane u katastar nekretnina (Narodne novine 2007a). Temelj za provođenje većine promjena u katastarskom operatu je pravomoćno rješenje doneseno u upravnom postupku. Svaka promjena oblika, površine i načina korištenja katastarskih čestica mora biti provedena temeljem rješenja. Ovlašteni katastarski službenici, postupajući po obavijestima zemljišnoknjižnih odjela Općinskih sudova i ostalih tijela javne vlasti, trebaju odlučiti da li će promjenu provesti u nepravnom ili u upravnom postupku.

Nositelji prava su osobe i pravni subjekti kojima pripadaju ovlasti u određenom građansko-pravnom odnosu priznate normama građanskog prava u objektivnom smislu. Promjene nositelja prava na zemljištu provest će se u nepravnom postupku samo ako se postupajući po obavijesti zemljišnoknjižnog odjela Općinskog suda utvrdi da pravni prednici upisani u neki posjedovni list odgovaraju pravnim prednicima upisanim u zemljišnu knjigu. Katastarski ured dužan je provesti upravni postupak u onim slučajevima kada su osobe upisane u katastru različite od onih upisanih u zemljišnim knjigama za istu nekretninu. Nadalje, katastarski uredi nisu dužni postupati kada katastarske čestice u zemljišnoj knjizi površinom i oblikom ne odgovaraju onima upisanim u katastarski operat, već po takvim obavijestima zemljišnoknjižnog odjela Općinskih sudova ne postupaju. U tom smislu katastarski uredi vode evidenciju područja na kojima se, zbog nemogućnosti postupanja po obavijestima, trebaju provesti katastarske izmjere odnosno tehničke reambulacije (Narodne novine 2007b).

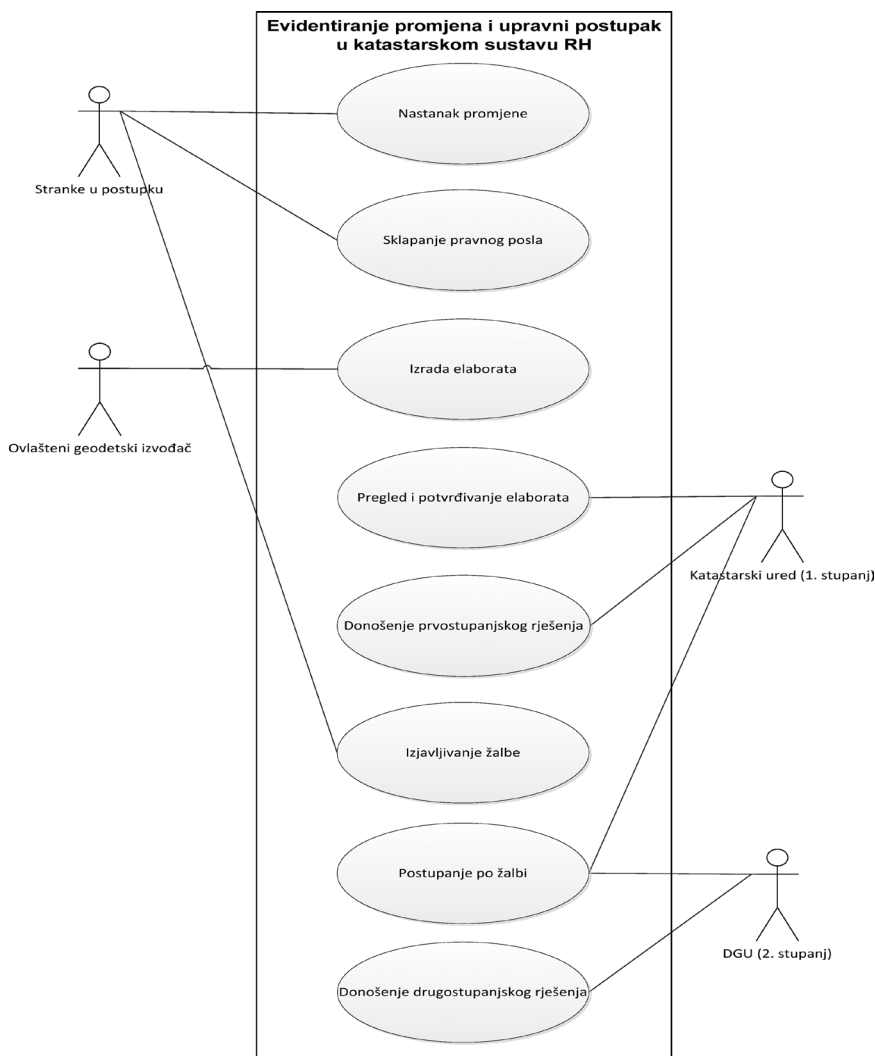
Ako katastarski ured rješava predmet u upravnom postupku, tada donosi upravno rješenje. Prikazani su odnosi klasa kod donošenja prvostupanjskog rješenja (slika 3); klasa „rješenje I. stupnja“ sadrži klasu „stranka“ i klasu „katastarska čestica“. Klasa „rješenje I. stupnja“ povezana je s klasom „katastarski ured“.

Slika 3. Odnosi klasa kod donošenja prvostupanjskog rješenja.

Rješenje se mora dostaviti svim strankama u postupku, koje svojim potpisom potvrđuju primitak rješenja te imaju određen rok za izjavljivanje žalbe. Postoji mogućnost odricanja od prava na žalbu kako bi se ishodila brža izvršnost rješenja, no ako u postupku sudjeluje više stranaka, brža izvršnost postiže se samo ako sve stranke u postupku iskoriste mogućnost odricanja prava na žalbu.

Ako neka stranka smatra da su njezina prava katastarskim rješenjem povrijeđena, tada sukladno članku 110. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine 2009) te sukladno uputi o pravnom lijeku napisanoj na kraju rješenja može izjaviti žalbu prvostupanjskom tijelu koje je rješenje donijelo, dakle katastarskom uredu (slika 4). Među-

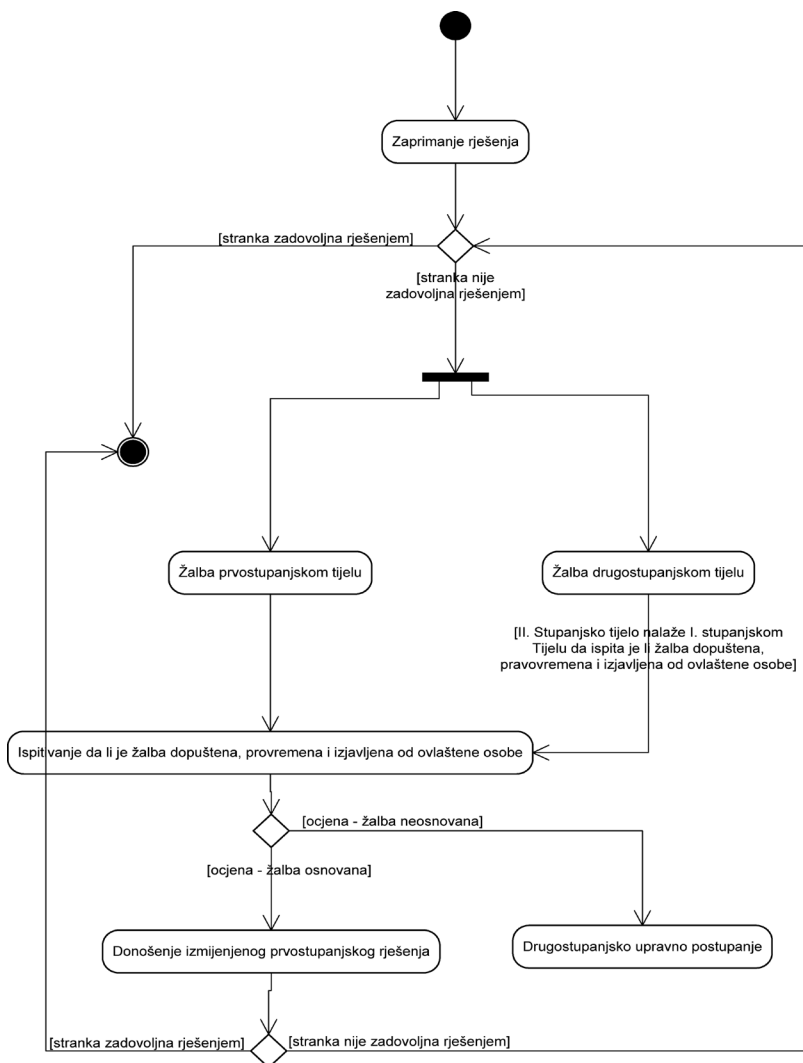

Slika 4. Aktivnosti i sudionici nastanka promjene i njezine provedbe u katastarskom operatu.

tim katkad stranke podnesu žalbu Središnjem uredu Državne geodetske uprave, što nije neispravno, ali tada Središnji ured, prije rješavanja žalbe, treba naložiti katastarskom uredu, kao prvostupanjskom tijelu na čije se rješenje stranka žali, da razmotri žalbu.

4.2. Postupak i ovlasti prvostupanjskog tijela u povodu žalbe

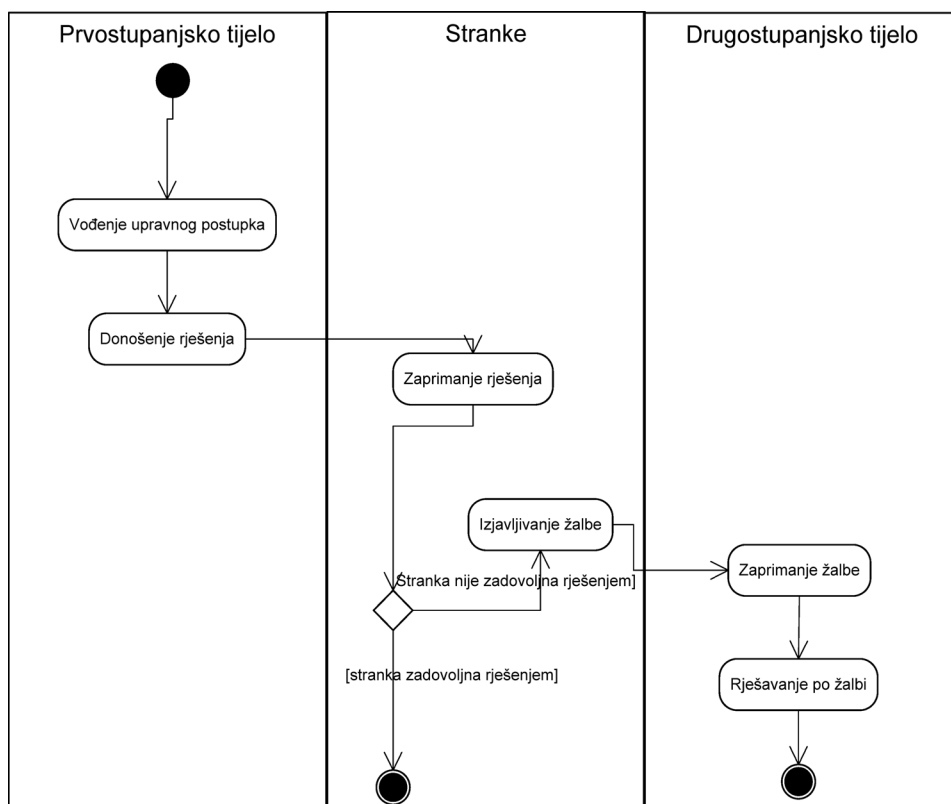
Prvostupanjsko tijelo donosi rješenje i dostavlja ga strankama. Ako se stranka žali i preda žalbu katastarskom uredu koji je rješenje donio, taj će ured ispitati je li žalba dopuštena, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe (slika 5).

Slika 5. Dijagram aktivnosti postupanja po žalbi.

Ako žalba nije dopuštena ili pravodobna ili izjavljena od ovlaštene osobe, odbacit će je rješenjem. Kad prvostupanjsko tijelo utvrdi da je žalba dopuštena, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe, navodi žalbe razmotrit će se te ispitati zakonitost, odnosno ocijeniti svrhovitost rješenja koje se žalbom osporava.

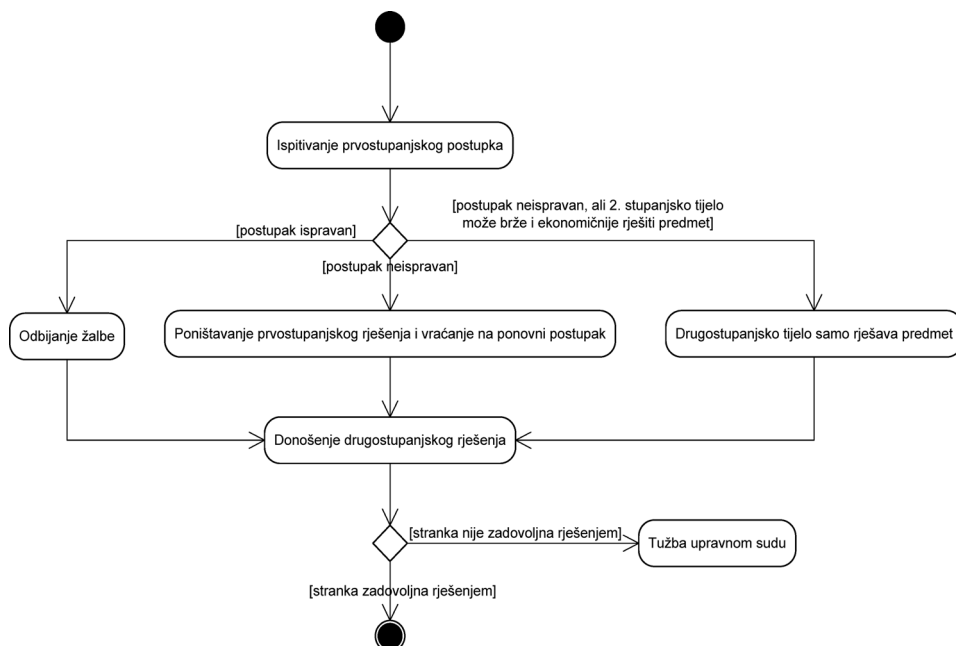
Kad je rješenje doneseno u postupku neposrednog rješavanja (slika 6), a stranka u žalbi zahtijeva da joj se omogući izjašnjavanje o činjenicama i okolnostima koje su važne za rješavanje stvari ili da se provede ispitni postupak, prvostupanjsko tijelo dužno je postupiti po zahtjevu stranke. Kad u postupku sudjeluju dvije stranke ili više njih s protivnim interesima, žalba se dostavlja na odgovor svim strankama te im se određuje primjeren rok za odgovor na žalbu. Kad prvostupanjsko tijelo ocijeni da je žalba osnovana u cijelosti ili djelomično, zamijenit će pobijano rješenje novim ako se ne dira u prava trećih osoba. Ako prvostupanjsko tijelo ne odbaci žalbu ili ne zamijeni pobijano rješenje novim, bez odgode će dostaviti žalbu sa spisom predmeta drugostupanjskom tijelu.

Slika 6. Dijagram aktivnosti postupka donošenja prvostupanjskog rješenja i izjavljivanje žalbe.

4.3. Postupanje i ovlasti drugostupanjskog tijela u povodu žalbe

Središnji ured Državne geodetske uprave (DGU), kao drugostupanjsko tijelo, ispituje utemeljenost rješenja na propisima i ocjenjuje svrhovitost pobijanog rješenja u granicama zahtjeva iz žalbe, ali pritom nije vezano žalbenim razlozima (slika 7). Drugostupanjsko tijelo u postupanju po žalbi pazi po službenoj dužnosti na nadležnost i postojanje razloga za oglašivanje rješenja ništavim. Drugostupanjsko tijelo riješit će predmet na temelju činjenica utvrđenih u prvostupanjskom postupku. Kad činjenice nisu u potpunosti utvrđene ili su pogrešno utvrđene u prvostupanjskom postupku, drugostupanjsko će tijelo upotrijebiti postupak samo ili putem prvostupanjskog tijela. Drugostupanjsko tijelo može žalbu odbiti, rješenje poništiti u cijelosti ili djelomično te ga izmijeniti. Poništavanjem rješenja poništavaju se sve pravne posljedice koje je rješenje proizvelo.

Slika 7. Postupanje drugostupanjskog tijela po žalbi na prvostupanjsko rješenje.

4.4. Odbijanje žalbe

Drugostupanjsko tijelo odbit će žalbu ako utvrdi:

- da je postupak koji je prethodio rješenju pravilno proveden i da je rješenje pravilno i osnovano na propisima
- da je u prvostupanjskom postupku bilo nedostataka, ali da su oni takvi da nisu mogli utjecati na rješenje stvari
- da je prvostupanjsko rješenje osnovano na zakonu, ali zbog drugih razloga, a ne zbog onih koji su u rješenju navedeni.

4.5. Poništavanje rješenja

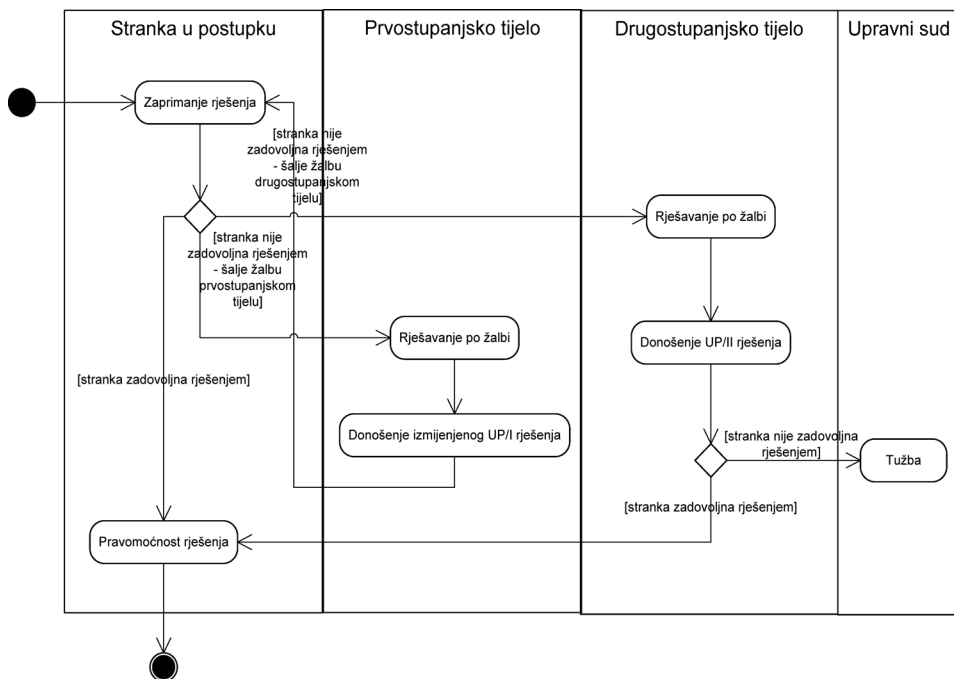
Drugostupanjsko tijelo poništiti će rješenje i samo riješiti stvar ako utvrdi:

- da su u prvostupanjskom postupku činjenice nepotpuno ili pogrešno utvrđene
- da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka koja bi bila od utjecaja na rješavanje stvari
- da je izreka pobijanog rješenja nejasna ili je u proturječnosti s obrazloženjem
- da je pogrešno primijenjen propis na temelju kojega se rješava stvar.

Kad je za donošenje novoga rješenja, s obzirom na prirodu upravnog predmeta, nužno neposredno rješavanje prvostupanjskog tijela, a drugostupanjsko tijelo utvrdi da rješenje treba poništiti, dostavit će predmet na ponovno rješavanje prvostupanjskom tijelu. Ako drugostupanjsko tijelo utvrdi da je prvostupanjsko rješenje donijelo nenadležno tijelo, poništiti će to rješenje po službenoj dužnosti i dostaviti predmet nadležnom tijelu na rješavanje.

4.6. Izvršnost rješenja

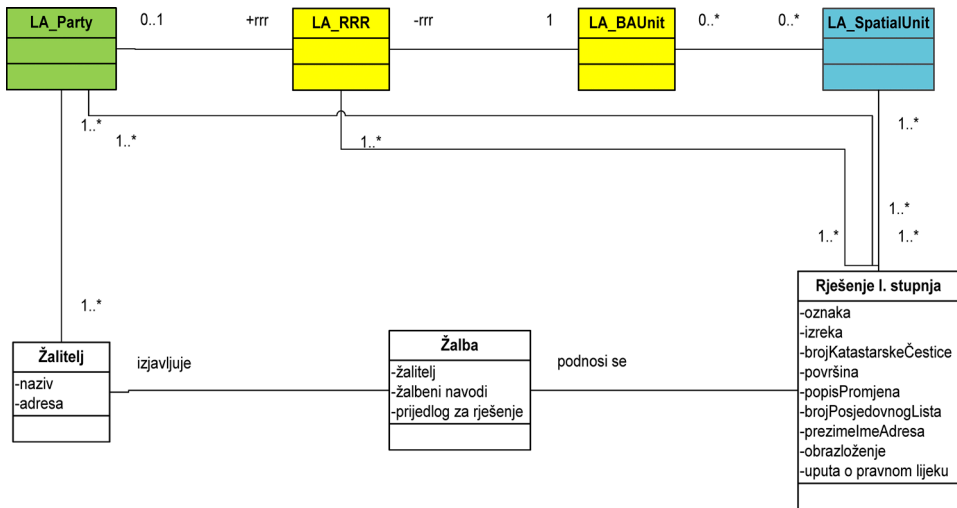
Rješenje doneseno u upravnom postupku izvršava se nakon što postane izvršno. Prvostupanjsko rješenje postaje izvršno istekom roka za žalbu ako žalba nije izjavljena, dostavom rješenja stranci ako žalba nije dopuštena, dostavom rješenja stranci ako žalba nema odgovorni učinak, dostavom stranci rješenja kojim se žalba

Slika 8. Dostava rješenja strankama i pravomoćnost rješenja.

odbacuje ili odbija, danom odricanja stranke od prava na žalbu te dostavom stranci rješenja o obustavi postupka u povodu žalbe. Drugostupanjsko rješenje kojim se rješava upravna stvar postaje izvršno dostavom stranci. Kad je u rješenju određeno da se radnja koja je predmet izvršenja može izvršiti u ostavljenom roku, rješenje postaje izvršno istekom tog roka. Rješenje je pravomoćno kada se više ne može pobijati redovitim pravnim lijekovima. Na sljedećoj je slici prikazan tijek postupka do pravomoćnosti rješenja u slučajevima kada je stranka zadovoljna rješenjem i kada nije zadovoljna rješenjem (slika 8). Prikazano je da stranka u postupku koja nije zadovoljna rješenjem može žalbu uputiti prvostupanjskom i drugostupanjskom tijelu. *Ispravan je način da stranka preda žalbu prvostupanjskom tijelu, no također je Zakonom o općem upravnom postupku dopušteno stranci predati žalbu i drugostupanjskom tijelu.* Također je prikazan način rješavanja po žalbi prvostupanjskog, odnosno drugostupanjskog tijela.

Rješavanje žalbi upravnim postupkom je samo jedan od procesa u sustavu upravljanja zemljištem. On je usko povezan s ostalim procesima. U cjelovitom modelu može se povezati sa strankom, interesima i objektima upisa. Veza prvostupanjskog upravnog postupka koji se provodi u katastarskim uredima u Republici Hrvatskoj te eventualnog izjavljivanja žalbi od strane stranaka u postupku modelirana je te prikazana dijagramom (slika 9). Dijagramom su prikazane osnovne klase modela upravljanja zemljištem povezane na osnovne klase prvostupanjskog upravnog postupka koji se provodi u katastarskim uredima u Republici Hrvatskoj.

Slika 9. LADM i upravni postupak u katastrima RH.

5. Zaključak

Svi poslovni procesi pa tako i poslovni procesi katastra mogu se objektno modelirati i prikazati UML dijagramima. Ovim radom modelirani su katastarski poslovni procesi koji se odnose na postupanje sa žalbama, a u svrhu boljeg razumijevanja katastarskih upravnih postupanja i u svrhu eventualne modernizacije sustava (prelaska na elektroničko poslovanje). UML jezik postao je standard na području cijeloga svijeta, a njegovom uporabom u procesu formalnijeg modeliranja poslovnih procesa i sustava smanjuje se mogućnost pogrešne interpretacije. U Republici Hrvatskoj vodi se dvojni sustav upisa nekretnina (katastar i zemljišna knjiga), u kojem postoje mnoge neusklađenosti koje se mogu modelirati po uzoru na LADM. Na taj bi se način razvoj i unapređivanje katastra i zemljišnih knjiga, koji je neprekidno u tijeku, mogao obavljati pouzdanije, jasnije, brže i kvalitetnije.

Literatura

- Börger, E., Cavarra, A., Riccobene, E. (2004): On formalizing UML state machines using ASMs, *Information and software technology*, Elsevier, Amsterdam, 46, 287–292.
- FIG (1995): Statement on the Cadastre, Publikacija 11, Canberra.
- ISO (2012): ISO/DIS 19152 Geographic information – Land Administration Domain Model (LADM).
- Matijević, H. (2006): Modeliranje promjena u katastru, doktorska disertacija, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
- Molenaar, M. (1998): An Introduction to the Theory of Spatial Object Modelling for GIS, London.
- Narodne novine (1996): Zakon o zemljišnim knjigama, 91, Zagreb.
- Narodne novine (2007a): Zakon državnoj izmjeri i katastru nekretnina, 16, Zagreb.
- Narodne novine (2007b): Pravilnik o katastru zemljišta, 84, Zagreb.
- Narodne novine (2009): Zakon o općem upravnom postupku, 47, Zagreb.
- Paasch, J., van Oosterom, P., Lemmen, C., Paulsson, J. (2013): Specialization of the Land Administration Domain Model (LADM) – An Option for Expanding the Legal Profiles, Zbornik radova FIG Working Week 2013, Abuja, Nigeria, 6–10. svibnja 2013, International Federation of Surveyors (FIG), Copenhagen.
- Roić, M., Fjalestad, J. B., Steiwer, F. (2008): Regionalna studija o katastru, Državna geodetska uprava, Zagreb.
- Roić, M. (2012): Upravljanje zemljišnim informacijama – Katastar, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
- Schmuller, J. (2004): Teach Yourself UML in 24 Hours, Sams Publishing, Indianapolis.
- Seifert, M. (2012): Legal, Law, Cadastre, Springer Handbook of Geographic Information, Springer Link, 379–403.
- Shimi Mutambo, L. (2003): The Unified Modelling Language (UML) in Cadastral System Development, International institute for Geo-information science and Earth observation, Enschede.
- van Oosterom, P., Lemmen, C., Ingvarsson, T., van der Molen, P., Ploeger, H., Quak, W., Stoter, J., Zevenbergen, J. (2006): The core cadastral domain model, *Computers, Environment and Urban Systems*, Elsevier, Amsterdam, 30, 627–660.

Complaints in the Process of Maintaining the Cadastre

ABSTRACT. This paper reviews a part of the processes performed on a daily basis in cadastral offices and Central office of the State geodetic administration of the Republic of Croatia. Procedures in cadastral offices are regulated by law and one of the regular remedies in administrative proceedings is an appeal. Since all changes on the shape, number and area of the parcel are conducted in administrative proceedings, each party to the proceeding has the right to lodge a complaint or appeal if it considers that its rights have been violated. Certain changes to the registered owners may also conduct administrative proceedings and parties in these cases also have the right to complaint. This paper describes complaint and appeal procedures and models these processes with object-oriented approach.

Keywords: cadastre, complaints, object-oriented modelling, UML.

Primljeno: 2014-01-22

Prihvaćeno: 2014-02-12